

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1545/10
30.03.2011. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Миломира Николића и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужиоца М.С. из М., чији су пуномоћници по ревизији Ј.Ј., адвокат из Б. и З.М., адвокат из П., против туженог ДДОР Н.С. АДО из Н.С., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Округног суда у Краљеву Гж 254/09 од 30.06.2009. године, у седници одржаној дана 30.03.2011. године, донео је

П Р Е С У Д У

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца и УКИДА пресуда Округног суда у Краљеву Гж 254/09 од 30.06.2009. године, у изреци под I други став, у делу којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени на име накнаде штете због изгубљене добити за период од 01.06.2001. године па до краја 2001. године исплати и износ од 4.403.718,59 динара са захтеваном затезном каматом на овај износ почев од 27.11.2008. године па до коначне исплате и у том делу предмет уступа Апелационом суду у Крагујевцу, на поновно суђење.

У осталом делу ревизија тужиоца изјављена против пресуде Округног суда у Краљеву Гж 254/09 од 30.06.2009. године ОДБИЈА СЕ као неоснована.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Краљеву П ... од 27.11.2008. године, сагласно првом ставу изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене добити исплати и то: за 2000. годину износ од 2.401.388,20 динара; за 2001. годину износ од 4.595.184,94 динара; за 2002. годину износ од 5.809.864,63 динара; за 2003. годину износ од 6.861.199,23 динара; за 2004. годину износ од 7.981.983,54 динара; за 2005. годину износ од 7.065.389,68 динара; за 2006. годину износ од 4.240.417,92 динара; за 2007. годину износ од 3.762.435,69 динара и за 2008. годину до 05.08.2008. године износ од 1.302.957,55 динара, са законском затезном каматом на досуђене износе почев од 27.11.2008. године па до коначне исплате и тужени обавезан да тужиоцу, сагласно другом ставу изреке, на име трошкова парничног поступка исплати износ од 208.739,00 динара.

Одлучујући по жалби туженог Округни суд у Краљеву пресудом Гж 254/09 од 30.06.2009. године сагласно изреци под I преиначио је првостепену пресуду тако што је тужени обавезан (први став изреке) да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене добити за 2000. годину исплати износ од 247.388,20 динара и за период од 01.01. до 31.05.2001. године износ од 191.466,35 динара са законском затезном каматом на ове износе почев од 27.11.2008. године па до коначне исплате. Према другом ставу овог дела изреке другостепене пресуде, одбијен је захтев тужиоца у делу којим је тражио да му тужени на име накнаде штете због изгубљене добити за период од 01.06.2001. године па до краја те године исплати још и износ од 4.403.718,59 динара, као и захтев тужиоца за исплату накнаде штете због изгубљене добити за 2002., 2003., 2004., 2005., 2006., 2007. и за 2008. годину до 05.08.2008. године у износима поближе означеним у овом делу изреке са затезном каматом на ове износе од 27.11.2008. године па до коначне исплате. Сагласно изреци под II жалба туженог је одбијена и потврђена првостепена пресуда у погледу трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде Округног суда у Краљеву, тужилац је преко пуномоћника адвоката благовремено изјавио ревизију Врховном суду Србије, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 399. Закона о парничном поступку, која се примењује на основу члана 55. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 111/09), будући да је ревизија тужиоца изјављена против другостепене пресуде пре 29.12.2009. године и нашао да је ревизија тужиоца делимично основана.

Нижестепене пресуде заснивају се на утврђењу, да је дана 07.09.1999. године дошло до саобраћајне незгоде на ауто путу Б. – Н., искључивом кривицом Н.Ј. из К., осигураника туженог. Правноснажном пресудом Петог општинског суда у Београду К ... од 13.09.2000. године Н.Ј. због изазивања саобраћајне незгоде осуђен је на новчану казну због извршеног кривичног дела угрожавања јавног саобраћаја из члана 195. став 3. у вези става 1. КЗ РС. У овој саобраћајној незгоди оштећено је теретно возило тужиоца марке „Фал“ и прикључно возило марке „Утва“. Штета процењена на возилу тужиоца у кривичном поступку износи 56.609,00 динара, која му је и досуђена правноснажном пресудом кривичног суда. Тужилац своје возило није поправљао, већ га је лагеровао у дворишту своје куће, није ни покушавао да изврши поправку, није га расхоровао кроз продају делова, а такође није вршио ни куповину другог возила, како би наставио да се бави аутопревозничком делатношћу којом се бавио и пре настанка штетног догађаја. Тужилац није одјављивао регистровану аутопревозничку делатност. У време штетног догађаја тужилац је имао закључен уговор о превозу са фабриком Д. В.Г. ради превоза њених производа. С обзиром да је тужилац имао регистровану делатност као једино занимање, тужиоцу је правноснажном пресудом П ... од 17.03.2006. године досуђена накнада штете због изгубљене добити за период од 07.09.1999. године закључно са децембром месецом 1999. године. У време настанка штетног догађаја, 07.09.1999. године, возило тужиоца је било амортизовано 85% и приколица тужиоца због које је поправка возила економски била неисплатива, услед чега је на возилу тужиоца наступила тотална штета.

Правноснажна кривична пресуда Округног суда у Београду Кж ... од 23.03.2001. године, којом су одбијене као неосноване жалбе Н.Ј. и тужиоца у овој парници као оштећеног и потврђена пресуда Петог општинског суда у Београду К ... од 13.09.2000. године, којом је, између осталог, окривљени обавезан да тужиоцу у овој парници као оштећеном на име накнаде штете исплати износ од 56.609,00 динара, уручена је тадашњем пуномоћнику тужиоца адв. Б.Г. из П, дана 12.04.2001. године, а тужиоцу као оштећеном лично дана 14.04.2001. године. Иста пресуда је уручена осигураннику туженог дана 14.04.2001. године, а туженом у овој парници дана 24.04.2001. године.

Предмет спора у овој парници је захтев тужиоца за накнаду штете у виду измакле користи за временски период од 01.01.2000. до 05.08.2008. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, ревизијски суд налази да је правилан закључак другостепеног суда да тужилац почев од 01.06.2001. године не полаже право на накнаду штете због изгубљене добити од туженог као осигураваача, јер штета коју трпи тужилац почев од 01.06.2001. године није у узрочној вези са радњом штетника (осигураника туженог) за коју би одговарао тужени, већ у узрочној вези са пропустима тужиоца који му се могу приписати у искључиву кривицу, услед чега на сопствени терет треба да сноси неостварену имовинску корист, после овог датума.

Сагласно члану 189. став 1. ЗОО, оштећени има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи. Према ставу 3. овог члана закона, при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем. Према овој законској одредби, повериоцу треба признати право на накнаду штете за измаклу корист ако су испуњени одређени услови, а то је да је штета у виду измакле користи извесна и да постоје елементи на основу којих се може одредити износ измакле користи и ако очекивана измакла корист не би била противна важећим прописима и добрим пословним обичајима.

Право на накнаду штете због измакле користи поверилац ће имати само ако је према ономе што се у животу редовно дешава или према посебним околностима случаја је извесно (ван разумне сумње) да би ту корист и остварио. При том, није довољно неко оптимистичко предвиђање добитка и није довољно да је поверилац планирао добитак. Добитак за који се по субјективним проценама и жељама повериоца, претпостављало да ће наступити, не узима се у обзир приликом одмеравања накнаде штете. Тражи се да је у питању добитак који би свакако настао, да постоји разумна вероватноћа у погледу остварења такве користи. У члану 192. став 1. ЗОО је прописано да оштећеник који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду, док је према ставу 2. овог члана закона прописано, да кад је немогуће утврдити који део штете потиче од оштећеникове радње, суд ће досудити накнаду водећи рачуна о околностима случаја.

Следом изнетог, код утврђених чињеница, да је тужилац одабрао правни пут за остварење имовинског захтева у кривичном поступку који је вођен против осигураника туженог, да му је правноснажном пресудом кривичног суда досуђена накнада за оштећено возило, да је тадашњи пуномоћник тужиоца правноснажну кривичну пресуду примио дана 12.04.2001. године, а сам тужилац лично дана 14.04.2001. године од када је стекао правну моћ за остварење права које му је признато правноснажном судском одлуком, а тиме и отклањање већ настале штете, те утврђену чињеницу да је пресуда кривичног суда уручена штетнику дана 14.04.2001. године и тиме постала извршна по истеку парационог рока за добровољно испуњење обавезе према тужиоцу дана 29.04.2001. године, а да је иста пресуда уручена туженом дана 24.04.2001. године када је тужени имао сазнање о обавези свог осигураника према тужиоцу, и ревизијски суд налази да тужилац као оштећени полаже право на накнаду штете због изгубљене добити до 01.06.2001. године, до ког датума је штета коју трпи тужилац у узрочној вези са радњом штетника. Након овог датума у смислу члана 192. ЗОО, због потпуно пасивног понашања тужиоца као оштећеног, даља штета више није у узрочној вези са штетниковом радњом, већ је у узрочној вези са понашањем тужиоца, чиме је прекинута узрочна веза између штете и радње

штетника, због чега тужени као осигуравач не би био у обавези да тужиоцу накнади претрпљену штету и након овог датума.

На основу изложеног, ревизијски суд налази да је од стране Окружног суда правилно примењено материјално право када је одбијен у целости захтев тужиоца за захтевану накнаду штете у виду изгубљене добити за 2002., 2003., 2004., 2005., 2006., 2007. и 2008. годину до 05.08.2008. године у захтеваним новчаним износима за сваку годину посебно сагласно изреци другостепене пресуде, са захтеваном затезном каматом на ове износе почев од 27.11.2008. године па до коначне исплате. Како у овом делу пресуђења није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, јер је у овом делу изрека пресуде јасна и разумљива, не противуречи сама себи нити разлозима пресуде, садржи довољне и јасне разлоге о одлучним чињеницама и нема недостатака због којих се не може испитати, ревизијски суд је на основу члана 405. ЗПП у овом делу одбио као неосновану ревизију тужиоца и одлучио као у другом ставу изреке ове пресуде.

Међутим, Врховни касациони суд налази да се ревизијом тужиоца основано истиче да у погледу дела пресуђења за накнаду штете за 2000. и 2001. годину, побијана другостепена пресуда је захваћена битном повредом поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, с обзиром да нема довољне и јасне разлоге о одлучним чињеницама, а уколико су разлози дати исти су недовољни, нејасни или у противуречности са садржином расправних записника и списка предмета, услед чега се другостепена пресуда у овом делу не може испитати у погледу правилне примене материјалног права.

Првостепени суд је тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене добити за 2000. годину досудио износ од 2.401.388,20 динара, а за 2001. годину износ од 4.595.184,94 динара са законском затезном каматом на ове износе почев од 27.11.2008. године па до коначне исплате. Другостепени суд одлучујући по жалби туженог, без одржавања расправе, а полазећи од утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку, је преиначио првостепену пресуду тако што је тужиоцу на име накнаде штете за 2000. годину досудио износ од 247.388,20 динара, при чему се уопште не изјашњава шта је са разликом између досуђеног износа и износа који је досудио првостепени суд. За 2001. годину по одлуци другостепеног суда тужиоцу је на име накнаде штете за период од 01.01. до 31.05.2001. године досуђен износ од 191.466,35 динара док је за већи износ за ову годину, а у висини од 4.403.718,59 динара захтев тужиоца одбијен. При овоме, другостепени суд за овакво пресуђење не даје довољне и јасне разлоге како је утврдио да тужиоцу за 2000. годину на име накнаде штете због изгубљене добити припада износ од 247.388,20 динара, а за првих пет месеци 2001. године досуђени износ од 191.466,35 динара.

Следом изнетог, обзиром да је ревизију изјавио само тужилац, ревизијски суд је на основу члана 406. став 1. и 407. став 2. ЗПП делимично укинуо побијану другостепену одлуку и одлучио као у првом ставу изреке ове одлуке и предмет уступио Апелационом суду у Крагујевцу као надлежном другостепеном суду у смислу члана 24. став 1. тачка 3. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 104/09), а у вези члана 6. став 1. тачка 2. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва ("Службени гласник РС", бр. 116/08).

У поновном поступку Апелациони суд ће имајући у виду примедбе овог суда поново одлучити о жалби тужене и донети закониту и правилну одлуку у погледу захтева у којем је одлука другостепеног суда укинута, имајући у виду да треба да донесе и одлуку у погледу захтева за накнаду штете за 2000. годину између припадајућег износа штете за ту годину и штете досуђене од стране првостепеног суда за ову годину.

Председник већа - судија,

Весна Поповић, с.р.